

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2617/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Вукица Мидоровић, адвокат у ..., против туженог Дом за смештај одраслих и старих лица зрењанинске бискупије „MISERICORDIA“ из Кикинде, чији је пуномоћник Стојан Печек, адвокат у ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1687/20 од 17.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 10. новембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1687/20 од 17.11.2020. године.

Образложење

Апелациони суд у Новом Саду је донео пресуду Гж1 1687/20 од 17.11.2020. године којом је одбио жалбу тужиле и потврдио пресуду Основног суда у Кикинди П1 бр. .. од 12.03.2020. године, којом је одбијен тужбени захтев тужиле да се поништи решење туженог број ../2019 од 15.03.2019. године којим је тужилци отказан уговор о раду број ../2019 од 13.02.2019. године као незаконито, да се обавезе тужени да тужилцу врати на рад и са њом закључи уговор о раду за обављање послова који одговарају њеној стручној спреми и радним способностима и којом је обавезана тужилца да туженом на име трошкова поступка исплати износ од 70.500,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужилца је изјавила дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20), и нашао да ревизија тужиле није основана.

Другостепена пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док ревидент не указује одређено на друге битне повреде одредаба парничног поступка које су законом предвиђени разлог за ревизију,

по одредби члана 407. Закона о парничном поступку. Наводима ревизије да је изрека нападнутих пресуда супротна разлозима и доказима изведеним у току првостепеног поступка указује се на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, што према одредби члана 407. став 1. Закона о парничном поступку не може бити ревизијски разлог.

Према чињеничном стању на коме су засноване нижестепене пресуде, тужила је била у радном односу код туженог по основу уговора о раду број ../17 од 01.11.2017. године којим је распоређена на послове Тај уговор о раду је тужили отказан решењем број ../2018 од 31.12.2018. године, а тужила је поднела тужбу ради поништаја наведеног решења, који поступак је окончан доношењем пресуде на основу признања. Доношењем наведеног решења о отказу претходило је доношење Правилника туженог о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији од 17.12.2018. године, којим је укинута радно место ..., а који тужени није јавно објавио и то је био разлог признања тужбеног захтева. Након тога тужени је дана 05.02.2019. године донео Правилник о изменама и допунама правилника о организацији и систематизацији, којим је поново систематизовао радно место ..., а након објаве и ступања на снагу овог правилника, тужени је поступајући по правноснажној пресуди на основу признања тужилу 13.02.2019. године вратио на рад и са њом закључио уговор о раду број ../2019. Дана 01.03.2019. године тужени је Правилником о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова укинуо радно место ..., Правилник је јавно објављен и након његовог ступања на снагу, тужени је услед технолошких, економских и организационих промена, те имајући у виду да тужили није могао обезбедити друге послове у складу са њеном врстом и степеном стручне спреме, решењем од 15.03.2019. године тужили отказао уговор о раду, због престанка потребе за њеним радом. У образложењу решења је наведено и да је укидањем радног места ... извршена реорганизација у циљу смањења укупних трошкова пословања, уз рационализацију и оптимизацију коришћења људских ресурса и прилагођавање потребама процеса и организације рада, што је основ престанка потребе за радом тужиле и разлог за отказивање уговора о раду. Посао који је тужила обављала док је била у радном односу код туженог радила је у просторијама туженог, на тај начин што је организовала и водила ..., чији је број полазника варирао, у просеку је било 4-5 корисника од укупно 40 колико је било код туженог, на посао је долазила у 08,00 часова и завршавала са послом у 14,00 часова када је одлазила кући. Тужени није засновао радни однос са другим радником ради обављања послова које је обављала тужила, већ су послове које је до тада она обављала наставили да обављају други запослени.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је полазећи од одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18) одлучио да је правилна одлука првостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев имајући у виду да је правилан закључак да је постојао оправдани разлог за отказивање уговора о раду тужили, јер је утврђено да је услед економских, организационих и технолошких промена код туженог престала потреба за обављањем послова ..., а које послове је обављала тужила. Посебно другостепени суд закључује да послодавац има дискреционо право да одлучи о начину на који ће организовати и обезбедити пружање услуга својим корисницима, односно да ли ће одређене услуге

бити реализоване преко посебно систематизованог радног мета или ће пружање тих услуга бити организовано у другачијем облику које ће обављати други запослени уз послове својих радних места, као што је то био случај код туженог након престанка радног односа тужиле. Наведено имајући у виду да је тужени као правно лице које пружа услуге својим корисницима овлашћен да организује процес рада и своје пословање у свему у складу са законом, уз што мање трошкова, односно кроз рационалније коришћење и материјалних средстава и стручног кадра при обављању своје делатности.

У ревизији тужилца истиче да је тужени имао готово исти број корисника услуга на дан када је засновала радни однос и на дан када јој је отказан уговор о раду, те да је постојала стварна и објективна потреба за обављањем послова ... на дан када јој је отказан уговор о раду, те да су њене послове фактички обављала друга запослена лица, а део послова је престао да се реализује, али не зато што за тим није постојала потреба, већ зато што није имао ко да их реализује, па је очигледно да се ради о злоупотреби права. Посебно тужилца истиче да је обавеза послодавца да у сваком конкретном случају наведе и образложи у чему се састоје економске и организационе промене и да је то у конкретном случају изостало, па је и решење о поништају уговора о раду незаконито.

Изложено правно становиште нижестепених судова прихвата и Врховни касациони суд, због чега наводе ревизије оцењује као неосноване.

Према одредби члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Дакле, промене у организацији обављања послова код послодавца представљају законски разлог због којих се може запосленом отказати уговор о раду. У конкретном случају током поступка је утврђено да је тужени укинуо радно место тужиле услед рационализације и оптимизације коришћење људских ресурса, имајући у виду број полазника ... које је тужилца одржавала, те могућности организовања истих од стране других запослених лица. Одлука послодавца о укидању одређеног радног места и организовању тих послова тако да се обављају у другом обиму и у оквиру других радних места представља дискреционо право послодавца, а суд није овлашћен да цени такву одлуку, већ само да ли је у складу са истом отказ уговора о раду законит. У спору о законитости отказног разлога суд не може да базира своју одлуку на разлозима целисходности, већ на испитивању законитости поступка и основа за доношење решења о отказу уговора о раду. У конкретном случају, постоји отказни разлог из цитиране одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, јер је Правилником о изменама и допунама правилника о организацији и систематизацији послова укинуто радно место на које је тужилца била распоређена, па послодавац може самостално, према својим потребама одредити начин на који ће убудуће организовати процес рада и обављање појединих послова, па тако и одређене послове припојити пословима другог радног места. То даље подразумева да спровођење организационих, економских и

технолошких промена спада у аутономну и самосталну област деловања туженог као послодавца, чију целисходност и оправданост суд не може да цени суд.

Нису основани наводи ревизије да је таквим поступањем туженог дошло до злоупотребе права нити наводи да је изостало образложење послодавца у чему се састоје економске и организационе промене. Напротив, утврђено је да је тужени у образложењу решења о отказу истакао да је реорганизација извршена у циљу смањења укупних трошкова пословања, уз рационализацију и оптимизацију коришћења људских ресурса и прилагођавање потребама процеса и организације рада, те су послови тог радног места распоређени на преостале запослене, због рационализације пословања туженог и могућности да други запослени стручно обављају те послове, а до запошљавања других лица ради обављања тих послова није дошло.

На основу изложеног, те како не стоје ревизијски наводи тужиле, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилно примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и захтев тужиле за враћање на рад, па је применом члана 414. став 1. ЗПП одбијена ревизија тужиле као неоснована и одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић